

Елізабет ГАСКЕЛЛ

СІРА
ЖІТКА

та інші історії

*Переклад з англійської
Ігоря АНДРУЩЕНКА,
Світлани ТОРБИ*

Київ
“ЗНАННЯ”

СІРА ЖІНКА

Частина 1

Ось він, той млин у долині Неккару, до якого, згідно з модою, майже національною в Німеччині, на філіжанку кави з'їздиться чимало людей. Місцина, де він розташований, не є особливо привабливою: це рівнинна і неромантична частина Гайдельберга з боку Мангайна. Річка голосно крутить млинове колесо, породжуючи силу-силенну звуків; господарські будівлі й хата самого мірошника утворюють доглянутий сірувато-коричневий квадрат. З іншого боку, далі від річки, є сад, зарослий вербами, і хоч за альтанками та квітниками доглядають не надто ревно, а проте вони аж рясніють квітами й різними в'юнкими рослинами, котрі, сплітаючись, витворюють щось на кшталт альтанок. У кожній із них незмінно стоїть дерев'яний столик, пофарбований у біле, а ще легкі складані стільці такого ж кольору і з того ж таки матеріалу.

184... року я приїхала сюди з кількома друзями по-смакувати кавою. Поважний старий мірошник виїшов привітатися, адже поміж нас були і його давні

знайомі. Він був людиною кремезної статури, а його гучний музичний голос, сповнений щирих, дружніх ноток, привітний сміх добре пасували до гострого ясного погляду, жакета тонкого сукна і до загального враження, яке справляло місце. У дворі млина було вдосталь всілякої птиці, для якої навколо понасипали багато їжі, але попри це мірошник набрав кілька жмень зерна з мішка і щедро кинув його півням та курам, які плуналися під його ногами. Роблячи це за звичкою, він водночас розмовляв з нами та раз у раз кликав свою дочку і служниць, наказуючи їм поквипитися з кавою, яку ми замовили. Чоловік підвів нас до альтанки і, побачивши, що нам — йому на втіху — поставили на стіл найкраще з того, що ми могли б попросити, залишив нас, щоб обійти інші альтанки і перевірити, чи, бува, не пропущено якусь компанію; йдучи, цей кремезний, успішний і зовні щасливий чоловік насвистував тихенько одну з найсумніших мелодій, які я коли-небудь чула.

— Його родина тримає цей млин ще із часів старого палатинату¹; точніше, володіла землею відтоді, відколи два їхніх млини були один за одним спалені французами. Тож якщо хочете побачити, як Шерер гарячкує, то просто натякніть, що можуть насунути французи.

Але цієї миті ми побачили, як, і далі насвистуючи сумний мотив, мірошник спускається східцями, що ведуть із саду (він був трохи на підвищенні) у двір

¹ Назва Рейнського Пфальца — середньовічного князівства на південному заході Німеччини. (*Тут і далі — прим. ред.*)

млина, тож я, здавалося, втратила нагоду пограти йому на нервах.

Ми майже допили нашу каву, доїли пиріг і тістечка з корицею, коли на товсте шатро вкритих листям гілок упали перші важкі краплі; вони падали чимраз швидше, проривалися крізь тоненькі листочки, немов розсуваючи їх; і всі люди у саду заквапилися під якийсь дах або кинулися шукати свої екіпажі, що стояли на вулиці. Мірошник поспішив угору сходами, тримаючи малинову парасольку, щоб урятувати від дощу всіх, хто ще сидів у саду, а за ним слідом побігли його дочка і одна чи дві служниці, кожна з яких тримала парасольку.

— Заходьте в дім, заходьте, кажу. Це літня гроза, і за годину-дві все тут позаливає, доведеться чекати, поки вода не стече в річку. Йдіть туди, он туди.

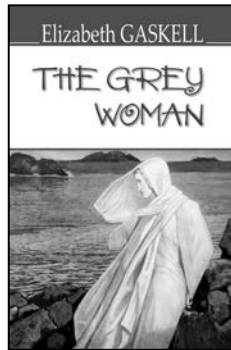
І ми пішли за ним у будинок. Спершу ми потрапили на кухню. Такої купи сяючого мідного начиння та олов'яного посуду я зроду не бачила, все дерев'яне приладдя теж було ретельно вчищене. На викладеній червоною плиткою підлозі, коли ми увійшли, не було видно жодної цяточки, але за дві хвилини все вже заляпалося і скрізь лежало сміття, занесене ногами, бо ж людей на кухню набилося до гибелі, а поважний мірошник і далі приводив гостей, ховаючи їх під своєю великою малиною парасолькою. Він кликав навіть собак і наказував їм лягати під столи.

Дочка сказала йому щось німецькою, і він весело похитав до неї головою. Всі засміялися.

— Що вона сказала? — запитала я.

ЗМІСТ

Сіра жінка (<i>пер. І. Андрущенко</i>)	3
Сестра-клариса (<i>пер. С. Торби</i>).....	85
Кумедно, якщо це правда (<i>Уривок з листа Ричарда Віттінгема, есквайра</i>) (<i>пер. І. Андрущенко</i>)	166
Зникнення (<i>пер. І. Андрущенко</i>).....	191
Розповідь старої няньки (<i>пер. І. Андрущенко</i>)	206

Elizabeth Gaskell

**THE GREY WOMAN
AND OTHER STORIES**

Київ : Znannia, 2019. —
238 p. — (English Library).

Для тих, хто читає світову літературу мовою оригіналу, пропонуємо книгу Елізабет Гаскелл “Сіра жінка та інші історії” англійською мовою без скорочень та адаптації.

Усі книги серій “English Library” і “American Library” виходять друком мовою оригіналу та у перекладі українською. Розташування тексту твору на сторінках видання англійською відповідає їх розміщенню у книзі українською мовою.

Книги цих серій можна придбати у кращих книгарнях України, передплатити у будь-якому відділенні поштового зв'язку або замовити на сайті нашого видавництва: www.znannia.com.ua.

Передплатні індекси:

- 74072 — “English Library” (англійською мовою);*
- 21877 — “English Library” (українською мовою);*
- 10174 — “American Library” (англійською мовою);*
- 10654 — “American Library” (українською мовою).*